

Om flo og fjære

FOSEN: Ei ny bok beskriver blant annet jordbruket i Grandefjæra på Ørlandet.

KIM ROGERASPHAUG

redaksjonen@fosna-folket.no

Boka "Flo og fjære langs kysten av Norge og Svalbard" ble utgitt i sommer. Den omhandler tidevannet langs norskekysten, og hvorfor det arter seg så forskjellig som det gjør. I boka beskrives blant annet tidevannet mellom Ørlandet og Storfosna, og hvordan strømbanene oppfører seg. Modeller viser blant annet hvordan partikler spres med strømmen. Slik kunnskap kan generelt ha betydning for hvordan smitte fra oppdrettsanlegg sprer seg. Boka viser også til Sluimperova i Roan, som fungerer som en geysir. Ved flo presser sjøen bølgene inn i et hullrom i berget. Derfra går en trang kanal med åpning lenger inne på land. Når bølgene kommer inn, blåser sjø og damp ut av åpningen. Strålen kan stå mellom fem og ti meter til værs. Boka gjengir også opplevelsen da en aktet italiener oppdaget naturfenomenet på 1600-tallet.

Mest oppmerksomhet får likevel nydringsprosjektet i Grandefjæra. Vi hører blant annet om Ole O. Grande og Hans Rasmussen, som allerede før 1950 utviklet løsninger for å tørlegge og drive arealet. Deretter startet et omfattende arbeid i større skala, i regi av herredsaeronom Amund Kleven. Plana omfattet blant annet en fire kilometer lang demning rundt det aktuelle området. Et slusesystem kontrollerte dreneringsvannet. Dette fungerer ved hjelp av høydeforskjellen i tidevannet og tyngdekraften. Høsten 1969 ble cirka 3.000 mål jord dyrket i det inndemte fjæreamrådet.

Boka tar ellers blant annet for seg hendelser som stormflo og flodbølgekatastrofer, i tillegg til endringene i havnivået. Forfatter er Bjørn Gjevik fra Bærum, som blant annet har tjent som professor ved Universitetet i Oslo. Gjevik har også lang erfaring fra aktuelle forskningsprosjekter. Boka er utgitt av Farleia forlag.

Flo og fjære

langs kysten av Norge og Svalbard

Bjørn Gjevik – Farleia Forlag

MYE KUNNSKAP: Ei ny bok forklarer det meste om tidevannet. Noen av eksemplene er fra Fosen.